

Aloitteen sisältö

Salon Yrittäjät on tehnyt virallisen aloitteen Salon kaupungin irrottamiseksi Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:stä. Aloite on jätetty Salon kaupungille 5.5.2020.

Tässä aloite perusteluineen:

Salon Yrittäjät ry on 5.3.2020 jättänyt Salon kaupungille aloitteen, jossa esitetään, että kaupunki laatii selvityksen siitä, millaisilla ehdoilla kaupunki voi luopua Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n osakkuudesta.

Salon Yrittäjät uusii nyt tuon aloitteen ja lisäksi esitämme, että Salon kaupunki eroaa Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:stä.

Yhdistyksellämme on perusteltu huoli salolaisten jäte- ja kuljetusalan yrittäjien ja heidän työntekijöidensä toimeentulon ja työpaikkojen puolesta. Salon Yrittäjät katsoo, että Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n alkuperäiset, liittymisvaiheessa kaupungin asukkaille lupaamat säästöt ja esitetyt kierrätystavoitteet ovat jääneet toteutumatta.

Tavoitteemme on, että Salossa otetaan taas jätehuolto omiin käsiin. Haluamassamme kokonaisselvityksessä on laskettava kaikki taloudelliset vaikutukset, myös välilliset.

Salon Yrittäjät toivoo, että aloite käsitellään mahdollisimman ripeästi ja että siihen suhtaudutaan vakavasti. Yhdistys luonnollisesti toivoo myös, että aloite johtaa toimenpiteisiin. Olemme aina valmiita yhteistyöhön ja tarjoamme nytkin lakimiestä mukaan selvitystyöhön meidän kustannuksellamme.

Aloitteen perustelut:

Salon Yrittäjät ry:n luottamus Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n toimintaa kohtaan on heikko. Jätehuolto kuuluu kuitenkin kriittisiin yhteiskunnan toimintoihin, ja se on hyvä muistaa aikana, jolloin koronavirus sairastuttaa Suomessa ja koko maailmassa.

Lounais-Suomen Jätehuolto on muun muassa kevään 2020 aikana toiminut vastuuttomasti, kohtuuttomasti ja ilmeisen omavaltaisesti jättäessään Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle lupahakemuksen, jonka mukaisesti se haluaa laajentaa jätteen käsittelyä ja loppusijoitusta Salon Korvenmäen jätekeskuksen alueelle. Hakemuksen mukaan toiminnan laajennukset osuvat jätelajeihin ja toimintoihin, joihin salolaiset yritykset ovat suunnitelleet tekevänsä investointeja ja oman toimintansa kehittämistä. Näin kuntien omistama LSJH tietoisesti valtaa aluetta salolaisten yritysten liiketoiminnalta.

Salon Yrittäjien näkemyksen mukaan kuntayhtiön ei ole syytä estää salolaisten yritysten liiketoimintaa. Ja liiketoiminnan estämistä on jo ympäristölupahakemuksen jättäminen, sillä kuntien omistaman jäteyhtiön suunnitelmat tekevät yksityisten salolaisten yritysten tulevaisuuden näkymät epävarmoiksi – jopa mahdottomiksi. Hakemuksellaan kuntayhtiö rajoittaa tietoisesti ja tarkoituksella salolaisten yritysten investointisuunnitelmia.

Kuntalaisten palveluksesta kuskin paikalle

Kunnilla on velvollisuus järjestää asumisessa syntyvän jätteen sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuolto. Käytännössä monet kunnat ovat antaneet suurimman osan jätehuoltotehtävistään alueellisille jätehuoltoyhtiöille.

Kunnilla on velvollisuus, ja kun kunta on antanut tehtävän alueelliselle jätehuoltoyhtiölle, niin tuo yhtiö palvelee kuntaa ja kuntalaisia. Nyt näyttää siltä, että LSJH on toiminnassaan ymmärtänyt tehtävänsä toisin. Se haluaa ottaa hallintaansa ja valtaansa kuntien jo varsin hyvin toimivan jätehuollon. Kuntien omistamasta jätehuoltoyhtiöstä on kenties tullut ylikunnallinen vallankäyttäjä, joka toiminnallaan polkee perustuslain vapauksia, mm. elinkeinovapautta.

Lisäksi voidaan pitää itsestään selvänä, että kunnan organisaation tulee toimia asukkaidensa parhaaksi. Asukkaiden parhaaksi toimimista on huolehtia myös alueen yritysten liiketoimintaedellytyksistä ja siten kuntalaisten työpaikoista. Asukkaiden parhaaksi kunta järjestää myös toimivan jätehuollon ja omistajakuntiansa asukkaiden parhaaksi pitää tällä logiikalla toimia myös kuntien yhdessä omistaman kuntayhtiön. Nyt on kyseenalaista, toimiiiko LSJH omistajakuntansa, Salon, asukkaiden parhaaksi. Näyttää nimittäin siltä, että omistajakunnat ovat solmineet LSJH:n kanssa sopimuksia, jotta kuntayhtiön taloudellinen asema on voitu turvata.

Merkillinen hybridi

Hybridiauto on kaikille tekniikaltaan tuttu, sitä vievät eteenpäin sähkö ja öljypohjainen polttoaine. Autossa on selkeää, mitä voimaa milloinkin käytetään. Kuntien omistama jäteyhtiö on sen sijaan merkillinen hybridi, sen käytöksestä on vaikea ottaa selvää, mitä voimaa se kulloinkin käyttää. Kunnallinen jäteyhtiö on liiketoiminnallinen yhtiö, jonka organisoimana tai toteuttamana jätettä kuljetetaan, käsitellään, varastoidaan, jatkojalostetaan ja jopa myydään. Kunnalliset jäteyhtiöt ovat ottaneet tavakseen myös vahtia ja valvoa omistajakuntiansa alueella olevien yksityisten jätealan yritysten liiketoimintaa. Lisäksi kunnalliset jäteyhtiöt ovat merkillisessä symbioosissa ylikunnallisissa jäteasioissa poliittista valtaa käyttävien jätelautakuntien kanssa.

Ylikunnallisten, kuntaomisteisten jäteyhtiöiden toimista on vaikea erottaa, mitä roolia se kulloinkin pelaa, onko se poliittinen päättäjä, jätehuollon valvova viranomainen vai reilu yritys. Hybridimäinen toiminta on omiaan hämärtämään ylikunnallisen jäteyhtiön toiminnan linjakkuutta. Samalla on vakavasti huomattava, että tuo jätehuollon toteutuksen, valvonnan ja poliittisen päätöksenteon yksiin käsiin ajautuminen sotii vallan kolmijako-oppia vastaa. Vallan kolmijaossahan toimeenpano, poliittiseen päätökseen perustuva lainsäädäntö ja tuomitseminen on erotettu tiukasti toisistaan. Näin myös Suomessa, paitsi siis ylikunnallisissa kuntien omistamissa jäteyhtiöissä.

Tuo hallinnollinen hybridirakenne on purettava myös Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:stä.

Toimivaa ei kannata romuttaa

Sen sijaan toimivaa ei kannata purkaa – tämä on vanha yritystoiminnan periaate. Jos jokin tuotantokone on käyttökelpoinen eikä vaadi kunnostusta, niin käytetään sitä. Salossa on toimiva yksityisten yritysten hoitama jätteen kuljetus ja käsittely. Mistä siis tulee into sen hävittämiseksi?

Yhteiskunnan resurssit ovat aina rajalliset, näin opettaa taloustiede. Rajallisia resursseja on käytettävä viisaasti, tehokkaasti ja ympäristöä kunnioittavasti. Jos näitä periaatteita noudattaa, niin silloin olemassa olevaan yritystoimintaan kohdistuvat määrätietoiset hyökkäykset ovat paitsi taloudellisesti haitallisia niin myös eettisesti hävyttömiä.

Muutosta tarvitaan

Salon Yrittäjät ry esittää äärimmäisenä, mutta tässä tilanteessa välttämättömänä, että Salon kaupunki tutkii, mitä tarkoittaa kaupungin eroaminen Lounais-Suomen jätehuolto Oy:stä. Selvityksen tulee olla riittävän laaja ja siinä on käsiteltävä jätteiden määrät ja laadut sekä tarkasteltava nykyinen jätehuollon toiminta sekä kapasiteetti investointisuunnitelmineen. Oleellinen tekijä on myös salolaisten jätehuollosta maksama hinta seuraavien vuosien aikana.

Unohtaa ei saa salolaisia jätehuollon työpaikkoja ja niistä saatavia verotuloja, saati yritysten Saloon maksamia veroja. Haluamassamme kokonais selvityksessä on laskettava kaikki taloudelliset vaikutukset, myös välilliset.

Kunnan vastuu pysyy

Vastuu jätehuollon järjestämisestä on lain mukaan kunnalla. Vastuun ulkoistaminen on varmasti houkuttelevaa, mutta toisin kuin kuvitellaan, osakkuus LSJH Oy:ssä ei vapauta kaupunkia vastuusta.

Salossa yksityinen jätehuolto on toiminut moitteettomasti vuosikymmenet, joten LSJH:lla ei ole meille mitään annettavaa. Myös valvonta on toiminut, joten vastuun kanssa osataan elää.

Salon Yrittäjät toivoo, että aloite käsitellään mahdollisimman ripeästi ja että siihen suhtaudutaan vakavasti. Yhdistys luonnollisesti toivoo myös, että aloite johtaa toimenpiteisiin. Salon Yrittäjät on aina valmis yhteistyöhön ja on nytkin valmis asettamaan omalla kustannuksellaan lakimiehensä mukaan selvitystyöhön, jos se sopii Salon kaupungille.

Aloitteen lisätiedot

Aloite löytyy myös yhdistyksen kotisivuilta osoitteessa www.salonyrittajat.fi

Vastuuhenkilö

Jukka Alanko

Salo